

ת"ד 1119/08 - מ.י. לשכת תביעות מרחב נגב - באר שבע נגד ציון לוי

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

ת"ד 1119-08 מ.י. לשכת תביעות מרחב נגב - באר שבע נ' לוי
תיק חיצוני: 874/07

בפני מאשימה נגד נאשמים	כב' השופטת איילת גרבי מ.י. לשכת תביעות מרחב נגב - באר שבע ציון לוי
---------------------------------	--

החלטה

1. ביום 24.2.08 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות, כאשר בגופו נמצאה כמות של 107 מ"ג סם, ובהיותו שיכור כאמור, גרם לתאונת דרכים עצמית כתוצאה ממנה נחבל המבקש חבלות של ממש.

2. ההליך שלפניי מהותו בקשת המבקש לקבלת חומר חקירה המתייחס לנהלי המעבדה הטוקסולוגית שבניהולו של ד"ר אשר גופר. בהליכים קודמים למתן החלטה זו ונוכח בקשת המבקש לקבל את נהלי המעבדה, סרב ד"ר גופר למסור את הנהלים כאמור, ולפיכך הוגשה בקשה מפורטת לגילוי הנהלים במסגרת חומר החקירה בטרם חקירתו של ד"ר גופר.

יצוין באמרת אגב כי בקשת המבקש הינה להמצאת חומר חקירה בהתאם לסעיף 74(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב - 1982.

יחד עם זאת ועל אף שלא הועלתה טענה לעניין זה, נראה כי מדובר בהליך בהתאם לסעיף 108 לחסד"פ, שכן מדובר במסמכים שאינם נמצאים ברשות התביעה.

ואף על פי כן כפי שנקבע בבג"צ 9264/04 מ"י נ. בית משפט השלום בירושלים ואח', הרי שנוכח תכליתה החשובה של ההגנה על הזכות למשפט הוגן, יש ליתן פרשנות מרחיבה לסמכותו של בית המשפט לעיין בחומר שבמחלוקת לפי סעיף 74(ד) לחסד"פ.

כך בין היתר העובדה שהחומר אינו מצוי בידי גורמי התביעה והחקירה, והעובדה שבפני הסניגור עשויים לעמוד עמוד 1

הליכים נוספים, כגון הליך לפי סעיף 108 לחסד"פ, אינן שוללות סמכות זו, גם אם יש בהן כדי לצמצם את השימוש בה.

ואולם לגופו של עניין כפי שיובהר בהמשך, החומר המבוקש על ידי ב"כ המבקשת במסגרת בקשה זו, הינו בגדר "חומר חקירה".

רק לאחר מתן החלטתי המפורשת למתן תגובתו של ד"ר גופר לבקשה כאמור, נמסרה התגובה ביום 5.5.14 ואילו תגובת המבקש לתגובה כאמור ניתנה ביום 5.6.14.

3. ד"ר גופר בתגובתו מסרב נמרצות ונחרצות למסירת נהלי המעבדה במספר נימוקים, ובין היתר בנימוק עיקרי כי נהלי המעבדה מהווים "קניין רוחני" של המעבדה, אם כי לא קניין רוחני במובן המשפטי, אלא במובן זה שאנשי המקצוע מתייחסים לנהלים שנקבעו על ידם כקניין רוחני אשר, כך לטענתו, שייך למפתחים את אותם נהלים ואינם בבחינת מידע ש"ברשות הציבור".

עוד טוען ד"ר גופר בתגובתו כי הנהלים אינם רלוונטיים להגנת הנאשם וכי הוצאת נהלי המעבדה מחוצה לה מהווה איום על הקניין הרוחני של המעבדה, ועל יכולתה להמשיך לקיים את עצמה, ובמילותיו של ד"ר גופר: **"זהו מחיר כבד מאד, שאין לו כל הצדקה מקצועית ושום תועלת אמיתית למערכת בית המשפט"**.

4. המבקש בתגובתו מציין כי טיעונו של ד"ר גופר חסרי עיגון משפטי ומצויים במישור הפילוסופי ואמירותיו הן חסרות בסיס משפטי בכל הנוגע לטענה כי הנהלים הם בבחינת "קניין רוחני".

לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה, אני סבורה כי יש לדחות מכל וכל את התנגדותו של ד"ר גופר לחשיפת נהלי המעבדה ומסירתם לידי ב"כ המבקש.

5. ראשית, מדובר במעבדה טוקסולוגית המצויה במרכז הרפואי המשולב על שם חיים שיבא בתל השומר. מדובר בבית חולים השייך למדינת ישראל - למשרד הבריאות.

אין מדובר במעבדה פרטית המנוהלת על ידי גוף פרטי, אלא מדובר ברשות ציבורית לכל דבר ועניין ובתור שכזו מחוייבת להעמיד לרשות הציבור את המידע הציבורי אשר ברשותה.

הטענה כי עובדי המעבדה שקדו ושוקדים במשך שנים על כתיבת הנהלים ואלה משקפים את הידע והנסיון של אנשי המעבדה, ועל כך אין כל מחלוקת, איננה מביאה לקביעה כי מדובר בקניין רוחני של המעבדה או של מי מהמועסקים בה - יהא תפקידם אשר יהא.

עובדי המעבדה הינם עובדי ציבור המועסקים בבית חולים ממשלתי השייך למדינת ישראל, ובוודאי מתוקף האמור אינם מחזיקים באופן פרטי בקניין כזה או אחר השייך כל כולו למדינת ישראל.

אין מדובר כאמור בחומר פרטי השייך באופן פרטי, ומהווה קניינו על פי חוק, של מי מהמועסקים במעבדה כאמור.

6. טענתו של ד"ר גופר כי המעבדה מוסמכת על ידי הרשות הלאומית להסמכת מעבדות ופועלת בהתאם לתקנים מחמירים, אף היא אינה סותרת ואת זכותו של כל נאשם לבחון את הנהלים את ההליך שעל פיו נבדק החומר הנמצא בגופו של נבדק.

באשר לאמור בסעיף 3 לתגובתו של ד"ר גופר ביחס לכלל תנאי הפיקוח על המעבדה, ב"כ המבקש אינו מלין על אופן הפיקוח האמור, או על מקצועיות עובדי המעבדה ומנהליה, אינם שנויים במחלוקת, בוודאי לא בשלב זה, ואף על פי כן אין בכך כדי לקבוע כי נהלי המעבדה אינם מהווים "חומר חקירה", כהגדרתו על פי חוק.

7. כפי שציין ב"כ המבקש בתגובתו, לצורך ההמחשה, הגב' לריסה טבצ'ניק אשר ערכה את אחד המסמכים מטעמה ציינה כי הכינה את הדגימות לבדיקת האלכוהול בהן בהתאם לנהל המעבדה, ומשום כך בדיוק נדרשת ומתבקשת בדיקת נהלי המעבדה.

אני סבורה כי אין כל ספק כי נהלי המעבדה הינם בבחינת "חומר חקירה", כהגדרתו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב - 1982.

העובדה כי גם על פי האמור בתגובתו של ד"ר גופר, בדיקות החומרים עוברות "מספר ידיים" בקרות איכות ובדיקות למכביר, רק מחזקת את הצורך בידיעתם, בחינתם ובדיקתם העצמאית של הנהלים בידי הנבדקים.

8. בשולי הדברים יצוין ויודגש כי התעקשותו הנחרצת של ד"ר גופר שלא לחשוף את אותם נהלים כלל איננה ברורה, שכן ההליך המשפטי מחייב בירור האמת וחשיפת הנהלים יש בה כדי לתרום באופן מהותי לבירור הנחוץ במסגרת ההליך המשפטי.

יש להביע צער על אמירתו של ד"ר גופר בסיום תגובתו ולפיה הוצאת נהלי המעבדה מחוץ למעבדה מהווה איום על "הקניין הרוחני" של המעבדה, שכן מדובר: **"במחיר כבד מאד, שאין לו כל הצדקה מקצועית ושום תועלת אמיתית למערכת המשפט."**

בכל הכבוד הראוי אין זה מתפקידו של ד"ר גופר או כל מומחה אחר מטעם מי מהצדדים להליך המשפטי, לקבוע את הרלוונטיות או התועלת של חומר משפטי או אחר במסגרת ההליך המשפטי, להגנתו של נאשם.

זכותו הבסיסית והראשונית של נאשם הינה להוכיח את חפותו בבית המשפט, אף אם לכאורה, על פי דעתו של הצד האחר להליך או מי מטעמו- ובעניינו ד"ר גופר, חשיפת נהלי המעבדה הינה "**מחיר כבד מאד**".

חירותו של אדם וחפותו אינם משולים למחיר קל, כבד או כבד מאד, אשר לכאורה "עלול" הצד השני לשאת בו. בירור האמת במסגרת ההליך המשפטי הינו ערך ראשון במעלה, ולעיתים אף "במחירים כבדים" למאשימה - כך לדוגמא במקרים בהם מתבקשת חשיפת ראייה חסויה, על אף שהחסיון הוצא מטעמי בטחון המדינה .

9. נוכח האמור לעיל, אני מורה למשיבה להמציא לידי ב"כ המבקש בתוך 30 יום את נהלי המעבדה הטוקסולוגית.

עם המצאת הנהלים תינתן החלטתי להמשך ההליך.

ניתנה היום, ה' תמוז תשע"ד, 03 יולי 2014, בהעדר הצדדים.